

UNIVERZITET U SARAJEVU MUZIČKA AKADEMIJA U SARAJEVU

III. CIKLUS STUDIJA

Na osnovu člana 54. stav 1. tačka c) i člana 126. tačka f) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine” Kantona Sarajevo broj 43/08), čl. 4. i 5. Pravila studiranja za Treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu broj: 02-38-1163/09 od 11. V. 2009. godine, Odluke Nastavno-umjetničkog vijeća Muzičke akademije u Sarajevu broj: 02-1-342/3-10 od 12. V. 2010. godine o utvrđivanju Prijedloga¹ za organizovanje III. Ciklusa studija i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-38-1598/10 od 02. VI. 2010. godine o davanju saglasnosti na Prijedlog, organizuje se III. Ciklus studija.

¹ Rad Radne grupe i drugih organa Akademije na prijedlogu Elaborata za organiziranje III. Ciklusa studija odvijao se sljedećim redom: **Odluka o pokretanju inicijative i formiranju radne grupe:** Nastavno-umjetničko vijeće 16. XII. 2009; **Prva rasprava:** Radna grupa 23. XII. 2009; **Druga rasprava:** odsjeci 1–15. I. 2010; **Treća rasprava:** Radna grupa 26. I. 2010; **Četvrta rasprava:** Nastavno-umjetničko vijeće 3. II. 2010; **Peta rasprava:** Radna grupa 10. II. 2010; **Šesta rasprava:** Radna grupa i Jeremy Cox, ekspert za III. Ciklus studija na Royal College of Music iz Londona, 25–26. II. 2010; **Sedma rasprava:** Radna grupa (manja) 3. III. 2010; **Osma rasprava:** Radna grupa (manja) 10. III. 2010; **Deveta rasprava:** odsjeci 15–19. III. 2010; **Deseta rasprava:** Radna grupa 17. III. 2010).

UNIVERZITET U SARAJEVU
MUZIČKA AKADEMIJA U SARAJEVU

III. CIKLUS STUDIJA
Editio Bologna
Knjiga III

Izdavač
Muzička akademija u Sarajevu

Za izdavača
Prof. dr. Ivan Čavlović

Priprema i štampa
ŠDC

Tiraž:
300 komada

Korektura
v. as. mr. Fatima Hadžić

Adresa
Muzička akademija u Sarajevu
Josipa Stadlera 1/II
71000 Sarajevo
tel: + 387 33 200 299
Fax: + 387 33 444 896

Web stranica: www.mas.unsa.ba
E-mail: masarajevo@yahoo.com; info@mas.unsa.ba

Informativni paket i ostali materijali III. Ciklusa studija urađeni su zahvaljujući
finansijskoj pomoći Federalnog Ministarstva obrazovanja i nauke

ISSN 1840-4472

Sarajevo, 2011.

1. UVOD

- 1.1. Inicijativa za pokretanje III. Ciklusa studija
- 1.2. Razlozi za pokretanje III. Ciklusa studija
- 1.3. Kapacitet organizatora
- 1.4. Ciljevi III. Ciklusa studija

2. OPĆI DIO

- 2.1. Vrste III. Ciklusa studija
- 2.2. Obrazloženje umjetničkog muzičkog istraživanja
- 2.3. Naziv studija
- 2.4. Predlagač, nositelj i izvođač studija
- 2.5. Trajanje studija
- 2.6. ECTS
- 2.7. Uvjeti za upis
- 2.8. Akademski naziv koji se stiče završetkom studija
- 2.9. Znanja, sposobnosti i kompetencije koje se stiču završetkom studija (ishodi učenja)
 - 2.9.1. Praktični ishodi
 - 2.9.1.1. Naučni/umjetnički razvoj i vještine
 - 2.9.1.2. Istraživačke vještine
 - 2.9.2. Teorijski ishodi
 - 2.9.3. Generički (opšti) ishodi
 - 2.9.3.1. Neovisnost
 - 2.9.3.2. Krićka svijest
 - 2.9.3.3. Komunikacijske vještine

3. ORGANIZACIJA III. CIKLUSA STUDIJA

- 3.1. Struktura studija
- 3.2. Naćin izvođenja nastave
- 3.3. Nastavni programi
- 3.4. Oblici i naćin provjere znanja i ocjenjivanje
- 3.5. Upis u narednu godinu studija
- 3.6. Nositelji III. Ciklusa studija
- 3.7. Vijeće III. Ciklusa studija
- 3.8. Procjena troškova studija

4. NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI

Literatura

PRILOG 1

Nastavni planovi

PRILOG 2

Nastavni programi

PRILOG 3

Nositelji III. Ciklusa studija

PRILOG 4

Troškovi studija

III. CIKLUS STUDIJA NA MUZIČKOJ AKADEMIJI U SARAJEVU

1. UVOD

1.1. Inicijativa za pokretanje III. Ciklusa studija

Organizacija III. Ciklusa studija rađena je prema zahtjevima Pravila studiranja za Treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu (u daljem tekstu: Pravila), dokumentima AEC-a i dosadašnjim iskustvima u organizaciji doktorskog studija na teorijskim odsjecima na Muzičkoj akademiji.

Prema čl. 5. Pravila, elaborat III. Ciklusa studija treba sadržavati:

- elaborat za pokretanje studijskog programa,
- vrstu i naziv studija,
- nastavne planove i programe studija,
- popis svih modula s nosiocima nastave i brojem ECTS studijskih bodova,
- kapacitet organizatora (mjesto izvođenja studijskog programa, podaci o prostoru i opremi) te broj mogućih kandidata,
- ime i akademske reference odgovorne osobe i svih drugih osoba angažovanih u realizaciji studija,
- uvjete, nivo i vrstu/oblast obrazovanja kandidata koji mogu upisati studij,
- procjenu troškova studija i upisnina,
- zvanje koje se dodjeljuje okončanjem studija.

Uz ove zahtjeve, III. Ciklus studija na Muzičkoj akademiji sadrži i druge elemente koji potkrepljuju i opravdavaju pokretanje studija na način kako to zahtijeva akademska zajednica Muzičke akademije i Univerziteta u Sarajevu.

1.2. Razlozi za pokretanje III. Ciklusa studija

Prvi razlog za pokretanje III. Ciklusa studija na Muzičkoj akademiji je logika nastavka visokog muzičkog studija sa I. i II. Ciklusa studija. I. Ciklus započeo je na Muzičkoj akademiji školske 2005/06. godine. Od školske 2009/10. započeo je i II. Ciklus studija, te bi otvaranje III. Ciklusa studija bio normalan vertikalni nastavak visoke muzičke edukacije na Muzičkoj akademiji. **Drugi** razlog je što Muzička akademija već ima jako dobra iskustva u organizaciji postdiplomske nastave (magistarskog i doktorskog studija) na teorijskim odsjecima (Odsjek za muzikologiju i Odsjek za muzičku teoriju i pedagogiju). **Treći** razlog je što se prema zahtjevima Bolonjskog procesa doktorski studij već uveliko otvara i na drugim evropskim akademijama, naročito one koje su članice Asocijacije evropskih konzervatorija i akademija (AEC). Muzička akademija u Sarajevu je članica ove asocijacije, te ako i dalje hoće biti članica velike porodice za visoku muzičku edukaciju, treba da bude u stanju pratiti i zahtjeve ove asocijacije, između ostalih i zahtjev za otvaranje doktorskih studija iz oblasti muzičke umjetnosti.

Muzička akademija dosada nije imala doktorski studij iz oblasti muzičke umjetnosti iz polja praktičkih izvođačkih (sviranje, pjevanje, dirigovanje) i stvaralačke discipline (komponovanje). Zahvaljujući vlastitim iskustvima iz magistarskih studija i iskustvima muzičkih akademija koje su pokrenule III. Ciklus studija, Muzička akademija u Sarajevu će, uz spomenute razloge, školske 2010/11. uvesti doktorski studij iz oblasti muzičke nauke i muzičke umjetnosti prema zahtjevima Bolonjskog procesa visoke muzičke edukacije.

1.3. Kapacitet organizatora

Nastava za III. Ciklus studija organizirat će se na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. U početnoj fazi III. Ciklusa studija Muzička akademija će organizirati doktorski studij na linijama studija za koje ima prostorne, kadrovske, materijalne i druge uslove. To se prije svega odnosi na otvaranje III. Ciklusa studija na teorijskim odsjecima i na nekim izvođačkim linijama studija za koje postoje kadrovski i infrastrukturni preduslovi.

Shodno tome prva generacija doktoranata će biti smanjenog broja, onako kako to zahtijeva čl. 13. Pravila.

1.4. Ciljevi III. Ciklusa studija

Ciljevi III. Ciklusa studija su (v. i potpoglavlje 2.8.):

1. Doktorski studij nudi visoko obrazovanim naučnicima/muzičarima priliku da dostignu duboko razumijevanje i napredak na polju muzičke nauke/umjetnosti kroz istraživački, tj. analitički i deskriptivni prilaz muzičkoj stvarnosti;
2. Istraživanje muzike/muzičko istraživanje je suštinski povezano s glavnim aktivnostima Akademije: edukacija, produkcija, interpretacija, nauka, i u tom smislu nudi sintezu znanja o muzici;
3. Studij obuhvata mogućnosti za konceptualna, empirijska, eksperimentalna i naučna istraživanja;
4. Treći ciklus je baziran na prva dva ciklusa: kao nastavak studija i kao visoko specijalizirano naučno/umjetničko istraživanje;
5. Treći ciklus omogućava Akademiji da obučava i razvija vlastito osoblje u skladu s istraživačkim i kadrovskim prioritetima.

2. OPĆI DIO

2.1. Vrste III. Ciklusa studija

S obzirom na specifičnosti studija na Muzičkoj akademiji organizirat će se dvije vrste III. Ciklusa studija. Jedna vrsta je doktorski studij u oblastima **muzičkih nauka**, odnosno muzikologije, koja će obuhvatati studij iz svih njenih historijskih, sistematskih i primjenjenih nauka, zatim etnomuzikologije kao posebne i samostalne grane nauke o muzici sa svojim specifičnim oblastima proučavanja narodne muzičke tradicije užih i širih područja svijeta.

Novina je doktorski studij iz oblasti **muzičke umjetnosti** kao praktičke, stvaralačke i istraživačke djelatnosti.

2.2. Obrazloženje umjetničkog muzičkog istraživanja

Obrazloženje pokretanja dokorskog studija iz oblasti praktičko/stvaralačkih djelatnosti tiče se definicija i distinkcija pojmova: istraživanje o umjetnosti (istraživanje umjetnosti) i istraživanja u umjetnosti (umjetničko istraživanje). Istraživanje muzičke umjetnosti odnosi se na naučna istraživanja o fenomenima muzičke umjetnosti historijskog i sistematskog karaktera s istim naučno-istraživačkim zahtjevima koja važe u svim ostalim naukama.

Koncept umjetničkih dokorskih studija zasniva se na pogledu da umjetnost generira nauku. Umjetničko istraživanje je interakcija umjetničke prakse (interpretacije, komponovanja) i naučne refleksije. Disciplinarnost umjetničkog istraživanja kroz umjetnički rad je nedvojbeno. Interdisciplinarnost umjetničkog istraživanja je jasna ukoliko se ustanovi pravilo da umjetnička disciplina mora potražiti pomoć od naučne discipline da bi imala opšti istraživački karakter. Naime, i umjetnost i nauka počivaju na istraživanju. Razlika je samo u terminima: istraživanje je osnovna metoda u nauci, istraživanje u umjetnosti je sam umjetnički rad kao posebna specifično umjetnička metoda. Time se niveliraju predmetne i metodološke razlike umjetnosti i nauke: predmetno – muzika je polje istraživanja i nauci o muzici i umjetničkim izvođačko-stvaralačkim disciplinama; metodološki – istraživanje je osnovna metoda u nauci o muzici koja ima svoj pandan u umjetničkom radu kao osnovnoj metodi u umjetničkim disciplinama.

Istraživanje u umjetnosti ili umjetničko istraživanje je stara pojava, ali novi fenomen koji zahtijeva dodatna obrazloženja. Umjetnički rad, odnosno praktička obuka na kojoj se zasniva instrumentalna, vokalna i kompozitorska nastava, nije lišena istraživanja, kao osnovnog metodološkog puta u općoj nauci. Istraživanje, teorija, razmišljanje su jednako važne metode u muzičkoj edukaciji kao i sticanje tehničkih vještina, razvoj muzikalnosti, opredmećenje muzičkih sposobnosti u praktičku djelatnost isl. Visoko obrazovani muzičar teži ka dubokom razumijevanju svoga izvođačkog ili kompozitorskog stvaralaštva. Takođe, muzičar nastoji razumjeti i ideju progressa u umjetnosti kroz nove metode i tehnike izvođenja i komponovanja,

ali i kroz istraživanje muzičkih detalja, kompozitorskih namjera, umjetnosti sviranja i stvaranja kao opšteg pojma ili pojma vezanog za određenu umjetničku tradiciju i/ili genijalne muzičare pojedince. Metodološko traganje za dubljim i strukturno sustavnijim informacijama o muzici za muzičara predstavlja unutarnji poziv podjednako jak kao i sama interpretacija ili komponovanje. Informacije o muzici izvođač pronalazi u notnom tekstu, kao najprimarnijem izvoru muzičkog istraživanja, i u zapisima drugih izvođača u vidu protokola vježbanja, autobiografskih zapisa, izvođačkih studija isl.

Umjetničko istraživanje se konkretizira u umjetničkom događaju koji aktivira umjetnički doživljaj. Istraživanje složene veze između umjetničkog **događaja** (izvođenja, stvaranja, pisanja) i **doživljaja** (repcije umjetničkog djela, shvatanja pisanog teksta o muzici) obavlja se: **protokolima** (izvedeno iz izvornog značenja: zapisana istraživačka namjera u vidu projekta istraživanja, zapisnik o umjetničkom procesu; pisani tragovi umjetničkog procesa: vježbanja, komponovanja, izvođenja; pisani zaključci umjetničke radionice; pravila umjetničkog istraživanja; zapisi o istraživačkim umjetničkim projektima isl.), **procedurama** (izvedeno iz izvornog značenja: način umjetničkog rada; tok promatranja umjetničkog rada; proces umjetničkog stvaranja; prosuđivanje umjetničkog rada; niz postupnih umjetničkih djelovanja i njihovo izvršenje; procesualnost umjetničkog rada isl.) i **efektima** (izvedeno iz izvornog značenja: učinak umjetničkog rada i istraživanja; posljedica umjetničke radnje; djelotvornost, uspjeh i rezultat umjetničkog procesa; snažan dojam umjetničkog djelovanja, zadovoljstvo umjetnika i publike umjetničkim rezultatima isl.). Riječju, **umjetnički protokoli** su tekstovi, sheme, likovni prikazi, projekti isl., tj. intuitivno pretpostavljeni (hipotetički) koncepti strukture događaja i mogućnosti doživljaja i naknadno dokazivi zaključci o umjetničkom procesu; **umjetničke procedure** su aktivno, iskustveno i razumsko provođenje protokola istraživanja u umjetnički život i umjetničke životne aktivnosti; **umjetnički efekt** je stvarni rezultat visokog nivoa umjetničkog rada. U ovim okvirima će se kretati umjetničko istraživanje na III. Ciklusu studija na Muzičkoj akademiji u Sarajevu.

Umjetničko muzičko istraživanje provodi sam muzičar, a načini provođenja muzičkog istraživanja su priprema programa, javna izvedba i umjetnička prezentacija istraživanja, pisanje tekstova o istraživanju, govorne prezentacije istraživanja isl. Istraživanje u muzici je konceptualno i s opštom svrhom, tj. povezano je s istraživanjima o muzici (nauka o muzici) kao disciplinarnim djelatnostima. Discipline nauke o muzici daju opšta znanja umjetnicima za njihova istraživanja koja su bazirana, prije svega, na umjetničkom znanju. Muzičko istraživanje je refleksija na vlastitu umjetničku praksu muzičara, tj. istraživanje predstavlja visok stepen razumijevanja odnosa između istraživanja kao naučnog metoda i muzičke prakse kao umjetničkog iskustva. Riječju, umjetničko istraživanje je intelektualno obrazloženje duhovne refleksije vlastite muzičke prakse.

Iz tih razloga logično je da se omogući istraživanje u muzici u svim okolnostima i u svim aspektima koje omogućava Muzička akademija kao institucija visokog muzičkog obrazovanja.

2.3. Naziv studija

Doktorski studij u muzici. Područje: Umjetnost. Polje: Muzička umjetnost. Grane: Muzikologija; Muzičko izvođaštvo i kompozitorstvo.

2.4. Predlagač, nositelj i izvođač studija

Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu.

2.5. Trajanje studija

Tri školske godine, odnosno šest semestara.

2.6. ECTS

Po semestru 30 ECTS bodova, ukupno za trogodišnji studij 180 ECTS bodova.

2.7. Uvjeti za upis

Doktorski studij mogu upisati kandidati koji su završili II. ciklus studija po Bolonjskim principima ili magistarski studij po predbolonjskom režimu studija (čl. 26. Pravila). Bliži uvjeti za upis na III. Ciklus studija su:

- završen I. Ciklus studija oblasti koja se upisuje. Student na teorijskim odsjecima može prijaviti studij i na nematičnom osnovnom studiju, ukoliko zadovoljava i ostale kriterije uvjeta za upis,
- završen II. Ciklus studija ili završen magistarski studij s opštim prosjekom ocjena najmanje 8 i prosjekom iz oblasti upisa najmanje 8,5,
- uspješna **umjetnička praksa** (koncerti, solistički nastupi, snimljeni kompakt diskovi, pozitivne umjetničke kritike, nagrade isl.), odnosno **pedagoško-umjetnička djelatnost** (uspješan rad u pedagogiji instrumenta, vođenje pedagoških radionica, objavljeni radovi iz pedagogije izvođaštva, umjetnička djelatnost isl.), odnosno **naučna djelatnost** iz oblasti koja se upisuje (objavljeni naučni radovi, učešće na naučnim i stručnim simpozijima, učešće u naučno-istraživačkim projektima, priznanja i pohvale u naučnim krugovima isl.),
- dobro poznavanje jednog i pasivno poznavanje drugog svjetskog jezika,
- iskustvo u radu u institucijama muzičkog obrazovanja, specifično akademijama i srodnim umjetničkim/naučnim institucijama,
- uspješno položen prijemni ispit (koncertni program/kompozitorska djela, odnosno klauzurna radnja, i usmeni ispit u formi pristupnog intervjua),

- idejni projekt željenog istraživanja.

2.8. Akademijski naziv koji se stiče završetkom studija

Doktor muzičkih nauka/doktor muzičkih umjetnosti s naznakom naučne/umjetničke oblasti.

2.9. Znanja, sposobnosti i kompetencije koje se stiču završetkom studija (ishodi učenja)¹

Nakon završetka studija doktor muzičkih nauka i muzičkih umjetnosti treba pokazati najviše naučne dosege u nauci o muzici, odnosno najviše umjetničke dosege u muzičkoj umjetnosti, treba imati najšire poznavanje muzičke umjetnosti i biti najviše moguće obrazovan specijalist u užoj naučnoj, odnosno umjetničkoj oblasti. Takođe, doktor muzičke nauke/muzičke umjetnosti mora imati sposobnost provoditi dalja samostalna i timska istraživanja, te svoje naučne/umjetničke stavove predstaviti u razumljivom i visoko stručnom usmenom i pismenom obliku.

Ishodi koje doktor muzičkih nauka/muzičkih umjetnosti stiče završetkom studija su sljedeći:

2.9.1. Praktični ishodi

2.9.1.1. Naučni/umjetnički razvoj i vještine

- vještine integriranja i demonstriranja originalnog naučnog/umjetničkog pogleda na muzičku nauku/interpretaciju/komponovanje, teoretisanje i podučavanje,
- kapacitet značajnog širenja naučnog/umjetničkog shvatanja i saopštavanje ovih pogleda na potpuno jasan način,
- razvoj i realizacija naučne/umjetničke autonomije.

2.9.1.2. Istraživačke vještine

- sposobnost da se oblikuju istraživački projekti na teorijskoj, praktičkoj i kreativnoj razini kroz jasno oblikovana pitanja s preciznim odgovorima, odredljivim dometima naučne/umjetničke diskusije, primjenom odgovarajućeg metodološkog aparata i upornim rješavanjem projektnih zadataka,
- sposobnost da se identificiraju i kontekstualiziraju tekući problemi na polju muzičkih naučnih/umjetničkih istraživanja kroz smisao za otvaranje novih pitanja u savremenim trendovima muzičke nauke/umjetnosti,
- sposobnost da se pronade i iskoristi relevantna literatura i drugi izvori koji su u vezi s problemom istraživanja,

¹ Prema zahtjevima iz: Guide to Third Cycle Studies in Higher Music Education, *AEC publications*, 2007.

- sposobnost da se kritički analiziraju i ocjene lični ciljevi kao i ciljevi drugih istraživača,
- sposobnost da se dokumentiraju, analiziraju, obrade i sumiraju polazni, privremeni i krajnji ciljevi istraživačkog projekta,
- sposobnost da se iskoriste programi finansiranja i sistemi evaluacije za napredak ličnog rada.

2.9.2. Teorijski ishodi

- svijest i poštivanje standarda kvaliteta u vlastitom području,
- sposobnost razlikovanja važnih i nevažnih problema istraživanja u teorijskim, praktičnim i kreativnim sferama,
- razumijevanje nacionalnog značaja vlastitih istraživačkih aktivnosti kroz rasprostranjenost naučnih/umjetničkih ideja u internacionalnom kontekstu,
- svijest o pravima istraživača i drugih osoba koje bi mogle biti uključene u jedan istraživački projekt (autorska prava, pravo intelektualne svojine, povjerljive informacije, etička pitanja itd.),
- svijest da se istraživanje provodi s jakim osjećajem odgovornosti i naučnog/umjetničkog opreza,
- svijest o relevantnim metodama i tehnikama istraživanja i sposobnost da se one primjene na polju vlastitog istraživanja.

2.9.3. Generički (opšti) ishodi

2.9.3.1. Neovisnost

- umijeće da se slijede vlastita pitanja i ideje,
- sposobnost da se vlastite istraživačke sposobnosti prenose na druga istraživačka polja kroz prepoznavanje mogućih prilika za stvaranje vlastite karijere,
- sposobnost produblivanja istraživanja, jačanja istraživačkog prilaza karijeri preko svih aspekata ličnog rada i truda.

2.9.3.2. Kritička svijest

- sposobnost da se ispituje i preispituje legitimitet sopstvenog rada ili opštih ideja i konvencija u cilju stvaranja strategija za otkrivanje vlastitih mogućnosti i razvijanja sposobnosti do krajnjih granica,
- sposobnost da se prepoznaju izazovi i standardi unutar zajednice istraživača, kreatora i praktičara,
- sposobnost da se odgovori s razumijevanjem i odgovornošću na kritička razmatranja unutar zajednice istraživača, kreatora i praktičara.

2.9.3.3. Komunikacijske vještine

- sposobnost da se uspostavi i održi kooperativna veza s kolegama i studentima unutar sopstvene institucije kao i šire naučne/umjetničke zajednice,
- sposobnost da se piše/prezentira/izvodi jasno i prihvatljivo za javnost (istraživački izvještaji, novinski napisi, prezentacije, izvedbe ili drugi umjetnički događaji koji imaju istraživački učinak),
- sposobnost da se ocijeni uticaj ličnog ponašanja na druge članove tima, naučne/umjetničke saradnike,
- sposobnost da se poboljša javno razumijevanje i/ili umjetnički uvid u polje istraživanja,
- sposobnost da se vrši utjecaj na naučnu/umjetničku javnost u cilju poboljšanja ukupnog stanja domaće muzičke nauke/umjetnosti.

3. ORGANIZACIJA III. CIKLUSA STUDIJA

3.1. Struktura studija

Organizacija i struktura III. Ciklusa studija na Muzičkoj akademiji je određena zahtjevima Pravila studiranja III. Ciklusa studija na Univerzitetu u Sarajevu i specifičnostima prethodnog studija na Muzičkoj akademiji.

Studij se organizira u punom radnom vremenu i traje tri godine, odnosno šest semestara. Oblici rada su predavanja, seminari, konsultacije, naučni/umjetnički-istraživački rad. Nastava se odvija u prva tri semestra, druga tri semestra predviđena su isključivo za istraživački rad, prijavu, izradu i odbranu doktorske disertacije.

Jedan dio od ukupno 180 ECTS bodova se stiče na predavanjima, seminarskim radovima/koncertnim aktivnostima i polaganjem provjera znanja, a drugi dio uvodnim istraživačkim aktivnostima/pripremom koncertnog programa, koja uz originalno istraživanje/koncertni program rezultiraju pripremom, prijavom, izradom i odbranom doktorske disertacije.

Nastavni plan i program čine glavni predmeti zanimanja, obavezni predmeti struke, izborni predmeti/moduli i umjetnički istraživački projekt, odnosno disertacija. Struktura predmeta/modula omogućava studentu da stekne širi uvid u problematiku naučnog/umjetničkog istraživanja i pomogne mu za pripremu i provođenje istraživanja izabrane teme. Predmeti mogu biti jedno- ili višesemestralni.

Nastavne planove i programe čine:

- naziv predmeta,
- tip predmeta,
- oblik izvođenja,
- broj ECTS bodova,
- ime nastavnika,
- cilj kursa s očekivanim ishodima učenja, znanjima i kompetencijama,
- sadržaj predmeta,
- preporučenu literaturu,
- metode izvođenja nastave,
- način provjere znanja i ocjenjivanja.

(V. Prilog 1 i 2)

3.2. Način izvođenja nastave

Izvođenje nastave na doktorskom studiju organizirano je na sljedeći način:

1. Tokom **svih šest semestara** pohađaju se glavni predmeti zanimanja. Nastava iz glavnog predmeta zanimanja odnosi se na izabranu naučnu/umjetničku oblast i organizira se kao tematski i problematski program vezan za određeni profil naučnog/umjetničkog studija. Nastava glavnog predmeta zanimanja na umjetničkim odsjecima organizira se u vidu mentorskih predavanja uz pomoć komentora za

teorijske aspekte umjetničkog istraživanja, a koji je prvenstveno dužan da vodi pisano oblikovanje istraživanja. Nastava iz glavnog predmeta zanimanja može se organizirati i ciklično u vidu predavačkih seminara i radionica.

2. U **prvom i drugom semestru** pohađaju se obavezni predmeti struke.

Obavezni predmeti struke odnose se na predmete koji daju neophodna znanja i dodatne informacije o pojedinim aspektima nauke/umjetnosti, a koje će biti korisne za glavni predmet zanimanja i za samostalni istraživački rad. Ovaj vid nastave se organizira u vidu cikličkih predavanja.

3. U **drugom, trećem i četvrtom semestru** pohađaju se izborni predmeti.

Izborni predmeti se organiziraju kao naučne/umjetničke radionice vezane za pojedine aspekte naučnog/umjetničkog istraživanja koje će takođe biti korisne za opće znanje i samostalni istraživački rad studenata. Studijski program izbornog predmeta čine okupljanja (najmanje jedan put cjelovito ili više puta u toku semestra) u vidu kolegija za **istraživanja naučne/umjetničke muzičke prakse (IN/UMP)**. **IN/UMP** imaju oblik sastanka studenata doktorskih studija, mentora i profesora, na kojima se planski diskutuje o problematici naučnog/umjetničkog istraživanja u vezi s projektom doktorske teze ili slobodno predloženih/izabranih tema. Na sastancima IN/UMP razmjenjuju se iskustva i podaci, razgovara o specifično postavljenim pitanjima istraživanja u naučnom/umjetničkom kontekstu. Studenti su dužni napisati kraći izvještaj (cca 600 riječi) o programu kojega pripremaju na glavnom predmetu zanimanja ili o slobodno izabranoj temi u skladu s tematikom sastanka, i predstaviti protokol vlastitog istraživanja, naučnog rada/vježbanja/komponovanja izabrane teme/koncertnog programa i kompozicijskih oblika. Na ovom kolegiju učestvuju studenti svih teorijskih/umjetničkih odsjeka s ciljem da se podstakne interdisciplinarno mišljenje o muzici iz aspekta nauke/izvođenja i komponovanja. Na kolegijima se jednom u semestru, u skladu s mogućnostima, angažiraju gostujući istraživači i umjetnici koji vode diskusiju o naučnom/umjetničkom istraživanju. (O angažmanu gostujućih profesora odlučuje Nastavno vijeće na prijedlog Vijeća III. Ciklusa studija). Na kolegiju se takođe raspravlja i o narednim zadacima studenata.

4. U **svih šest semestara** student provodi samostalni umjetnički projekt i to na sljedeći način:

a) u prva tri semestra kroz fazu pripreme i odobrenja projekta. Ova faza je vezana za idejni projekt željenog istraživanja, za nastavu iz glavnog predmeta zanimanja i komentorski rad. U prva dva semestra mentor, komentor i istraživač podnose izvještaj o obavljenim aktivnostima istraživanja. Na kraju trećeg semestra student prolazi kroz provjeru istraživanja kada mu se odobrava naučni/umjetnički projekt;

b) u druga tri semestra kroz fazu realizacije projekta. Ova faza vezana je isključivo za individualna istraživanja studenta kontrolirana od mentora i komentora

na glavnom predmetu zanimanja. Na kraju šestog semestra student brani naučni/umjetnički projekt kako je to propisano Pravilima III. Ciklusa studija Univerziteta u Sarajevu.

3.3. Nastavni programi

Program glavnog predmeta zanimanja i komentorskog rada na umjetničkim odsjecima oblikuju mentor/komentor pojedinačno ili grupa mentora/komentora zajedno, ovisno o naučnoj/umjetničkoj oblasti i temi koju student namjerava istraživati. Program glavnog predmeta zanimanja je u vezi s oblašću/temom istraživanja.

Program obaveznih predmeta struke oblikuju predmetni nastavnici.

Program izbornih predmeta oblikuju mentor/komentor ili grupa mentora. Programi izbornih predmeta su u vezi s naučnim/umjetničkim istraživačkim projektom.

Naučnu/umjetničku oblast, odnosno temu disertacije/umjetničkog istraživačkog projekta, predlaže student uz saglasnost potencijalnog mentora.

Oblast/temu istraživanja i programe nastavnih predmeta konačno oblikuje i odobrava Vijeće III. Ciklusa studija nakon obavljenog prijemnog ispita.

3.4. Oblici i način provjere znanja i ocjenjivanje

U svim fazama istraživanja obavezno je organizirati javnu prezentaciju istraživanja. Koncertni program/kompozitorski i doktorska disertacija moraju biti visoko profilirani, a istraživačka tema pisanog rada na umjetničkim odsjecima u skladu s koncertnim/kompozitorskim programom.

Pisani rad na umjetničkim odsjecima mora potvrditi kandidatovu sposobnost korišćenja i razumijevanja suštine umjetničkog istraživanja i dati teorijsko, analitičko i kritičko tumačenje izabranog i odobrenog koncertnog programa/kompozitorskih radova ili neke slobodne teme. Pisani rad na umjetničkim odsjecima treba imati najmanje 60 kartica teksta (24.000 riječi).

Doktorska disertacija mora biti originalan naučni rad sa svom metodološkom aparaturom koju zahtijeva naučno-istraživački rad. Doktorska disertacija na teorijskim odsjecima mora imati najmanje 120 kartica teksta (48.000 riječi).

Prijava i odbrana doktorskog rada vrši se prema Pravilima III. Ciklusa studija Univerziteta u Sarajevu (čl. 34 i dalje).

Vrijednovanje studentskog rada vrši se na kraju svakog od prva tri semestra iz glavnih predmeta zanimanja i naučnog/umjetničkog projekta. Vrijednovanje vrši mentor/komentor u prva dva semestra, a na kraju trećeg semestra komisija. Vrijednovanje se izražava bodovanjem, ocjenom i brojem ECTS-a. Vrijednovanje se vrši u skladu s Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

Vrijednovanje iz obaveznih predmeta struke i izbornih predmeta vrši se na kraju odslušanog predmeta. Vrijednovanje vrši predmetni nastavnik.

3.5. Upis u narednu godinu studija

Upis u narednu godinu studija vrši se u skladu s Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Univerziteta i Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu.

3.6. Nositelji III. Ciklusa studija

Nositelji III. Ciklusa studija su svi nastavnici učesnici u nastavnom procesu iz teorijskih i umjetničkih oblasti. Učesnici u nastavnom procesu na teorijskim odsjecima su redovni i vanredni profesori, a na umjetničkim odsjecima redovni profesori za umjetnički dio projekta i redovni ili vanredni profesori za pisani dio projekta. Nositelji mogu biti i profesori emeritusi i akademici, kao i nastavnici izvan Muzičke akademije koji budu uključeni u nastavni proces.

Popis nastavnika nositelja III. Ciklus studija v. u **Prilogu 3**.

3.7. Vijeće III. Ciklusa studija

Vijeće III. Ciklusa studija čine nositelji III. Ciklusa studija Akademije.

Vijeće III. Ciklusa studija se formira i djeluje prema Pravilima studiranja za III. Ciklus studija Univerziteta u Sarajevu.

3.8. Procjena troškova studija

V. Prilog 4.

4. NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI

V. u Prilogu 1 i 2.

Literatura

***, *Curriculum für das künstlerische Doktoratsstudium*, Graz: Universität für Musik und darstellende Kunst, 2009.

***, *Graduate Handbook*, Michigan: Michigan State University, 2009.

***, *III. Ciklus studija. Arhitektonske strukture*, Sarajevo: Arhitektonski fakultet, 2009.

***, *Poslijediplomski sveučilišni specijalistički umjetnički studij za izvođače*, Zagreb: Muzička akademija, 2009.

***, *Pravila studiranja na doktorskim umetničkim studijama na fakultetima Univerziteta umetnosti u Beogradu*, Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu, 2007.

***, *Pravila studiranja za Treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu*, Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, 2009.

***, *Struktura studijskih programa*, Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu, Fakultet muzičke umetnosti, 2008.

Cobussen, Marcel & grupa autora, *Docartes Guide 2009–2010*, Gent: Orpheus Instituut, 2009.

Cobussen, Marcel & grupa autora, *Docartes Handbook 2009–2010*, Gent: Orpheus Instituut, 2009.

Dejans, Peter & grupa autora, *Guide to Third Cycle Studies in Higher Music Education*, In: *AEC Publications*, (preveli: ass. Lana Šehović, v. ass. Dragan Opančić), Malmö: Lunds University, 2007.

PRILOG 1:
NASTAVNI PLANOVI

OBLICI PROVJERE ZNANJA

UMJETNIČKI ODSJECI	I. godina			II. godina			III. godina			
	1. semestar	2. semestar		3. semestar		4. semestar	5. semestar		6. semestar	
	Sat/ECTS									
Predmeti										
Glavni predmet zanimanja	2/5	Izvjestaj mentora	2/5	Izvjestaj mentora	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	
Komentorstvo	2/5	Izvjestaj komentora	2/5	Izvjestaj komentora	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	
Obavezni predmeti struke	2/5	Provjera	2/5	Provjera	2/5	Provjera	2/5	Provjera	2/5	
	2/5	Provjera	2/5	Provjera	2/5	6/15	6/15	8/20	8/20	
Izborni predmeti	2/5	Provjera	4/10	Izvjestaj istraživača	6/15	6/15	6/15	8/20	8/20	
Umjetnički istraživački projekt	2/5	Izvjestaj istraživača	Faza pripreme i odobrenja projekta							Faza realizacije projekta
Ukupno	12 / 30	12 / 30		12 / 30		12 / 30		12 / 30	12 / 30	12 / 30
Z A V R Š N I I S P I T										

OBLICI PROVJERE ZNANJA

TEORIJSKI ODSJECI	I. godina		II. godina		III. godina	
	1. semestar	2. semestar	3. semestar	4. semestar	5. semestar	6. semestar
Predmeti	Sat/ECTS					
Glavni predmeti zanimanja	4/10	Izvjestaj mentora	4/10	Izvjestaj mentora	2/5	2/5
	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
Obavezni predmeti struke	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
Izborni predmeti	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
Disertacija	2/5	Izvjestaj istraživača	4/10	Izvjestaj istraživača	8/20	10/25
	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5	2/5
Ukupno	Faza pripreme i odobrenja projekta					
	Provjera i odobrenje projekta					
Faza realizacije projekta						
	12 / 30	12 / 30	12 / 30	12 / 30	12 / 30	12 / 30
ZAVRŠNI ISPIT						

PRILOG 2

NASTAVNI PROGRAMI

GLAVNI PREDMETI ZANIMANJA

Naziv predmeta	Instrument/Solo pjevanje/Dirigovanje/ Kompozicija; Etno/muzikologija/Muzička teorija/Muzička pedagogija; Komentorstvo na umjetničkim odsjecima
Odgovorni nastavnici	Svi redovni profesori na umjetničkim odsjecima; svi redovni i vanredni profesori na teorijskim odsjecima
Opšta napomena	Program svakog predmeta oblikuje se nakon prijemnog ispita individualno za svakog studenta i u vezi s oblašću/temom naučnog/umjetničkog istraživanja. Program oblikuju mentor i komentor na umjetničkim odsjecima i mentor na teorijskim odsjecima, a odobrava Vijeće III. Ciklusa studija.

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC1 (2,3,4,5,6,7,8)

Broj ECTS: 10

Status predmeta: Glavni predmet zanimanja

Matični odsjek predmeta: Svi umjetnički odsjeci; Svi teorijski odsjeci

Preduslov za polaganje završnog ispita: uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, podnošenje izvještaja nakon svakog semestra, provjera i odobrenje teme nakon trećeg semestra, položeni svi ispiti iz obaveznih predmeta struke i IN/UMP

Predviđen broj sati: 4

Samostalan rad studenta: v. umjetnički istraživački projekt/disertacija

2. Svrha i cilj predmeta

Duboko razumijevanje i napredak na polju muzičke nauke/umjetnosti kroz istraživački, tj. analitički, deskriptivni i stvaralački prilaz muzičkoj stvarnosti.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Sadržaj predavanja glavnih predmeta zanimanja vezan je za naučno/umjetničko istraživanje u cilju razvijanja individualnih studentskih sposobnosti da se identifikuje naučni/umjetnički problem i da se kroz praktički naučni/umjetnički rad razriješi. Pokretač sadržaja predmeta je student i njegovo naučno/umjetničko istraživanje.

Sadržaj oblikuje mentor/komentor na umjetničkim predmetima i mentor na teorijskim predmetima na poticaj studenta. Sadržaj predavanja u manjem obimu može se oblikovati kao prenošenje naučno/umjetničkih znanja, tehničkih vještina isl. Sadržaj predmeta organizira se kao tematski i problematski program vezan za određeni profil naučnog/umjetničkog studija, a odvija se kroz manje naučne/umjetničke projekte vezane za glavnu temu istraživanja.

5. Način izvođenja nastave

Nastava glavnog predmeta zanimanja na umjetničkim odsjecima organizira se u vidu mentorskih individualnih predavanja uz pomoć komentora za teorijske aspekte umjetničkog istraživanja, a koji je prvenstveno dužan da vodi pisano oblikovanje istraživanja. Nastava glavnog predmeta zanimanja na teorijskim odsjecima organizira se u obliku individualnih i grupnih predavanja sa sadržajima vezanim za projekt istraživanja. Nastava iz glavnog predmeta zanimanja može se organizirati i ciklično u vidu predavačkih seminara i radionica.

6. Način provjere znanja

Javno prezentiranje projekata kroz izvještaje (koncertno, pismeno, usmeno isl.) na kraju prva dva semestra. Na kraju trećeg semestra izvještaj je u vidu provjere koja je vezana i za komentorski rad i odobrenje umjetničko-istraživačkog projekta. Izvještaji se boduju, ocjenjuju i kreditiraju.

7. Literatura

Vezana je za svaki predmet posebno i oblikuje je Vijeće III. Ciklusa studija na prijedlog mentora i komentora.

OBAVEZNI PREDMETI STRUKE

Naziv predmeta	Metodologija naučnog/umjetničkog istraživanja
Odgovorni nastavnik	Prof. dr. Ivan Čavlović

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC9

Broj ECTS: 5

Status predmeta: Obavezni predmet struke

Matični odsjek predmeta: Odsjek za muzikologiju i etnomuzikologiju

Preduslov za polaganje završnog ispita: uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izrada seminarskog rada u vidu projekta željenog naučnog/umjetničkog istraživanja

Predviđen broj sati: 30 sati u semestru

Samostalan rad studenta: 30 sati u semestru

2. Svrha i cilj predmeta

Savladavanje metodoloških zadataka i problema naučnog/umjetničkog istraživanja.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Predmetnost muzičke nauke/umjetnosti (2). Odnos muzikologije, muzičke teorije, muzičke pedagogije, izvođaštva i stvaralaštva (2). Naučne metode/tehnike i predmetnost muzičke nauke/umjetnosti (4). Muzički događaj i doživljaj kao istraživački predmeti u muzičkoj nauci/umjetnosti (4). Naučno/umjetnički protokoli, procedure i efekti (4). Naučno istraživanje i umjetničko istraživanje – zajednički ishodi i razlike (4). Umjetnička tehnika i istraživanje (4). Aplikacija metodoloških znanja na oblast muzičke teorije i muzičke umjetnosti (2). Upute u izradu naučnog/umjetničkog istraživačkog projekta (4).

5. Način izvođenja nastave

Ciklusi predavanja i individualne i grupne konsultacije.

6. Način provjere znanja

Izrada i prezentacija prijedloga naučnog/umjetničkog projekta željenog istraživanja u okviru glavnog predmeta zanimanja.

7. Literatura

Čavlović, Ivan, Uvod u muzikologiju i metodologija naučno-istraživačkog rada, Sarajevo: Muzička akademija, 2004. Izabrana djela iz Literature u navedenoj knjizi.

Naziv predmeta	Tehnika pisanja tekstova o muzici
Odgovorni nastavnik	Prof. dr. Ivan Čavlović

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC10

Broj ECTS: 5

Status predmeta: Obavezni predmet struke

Matični odsjek predmeta: Odsjek za muzikologiju i etnomuzikologiju

Preduslov za polaganje završnog ispita: Uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izrada kraćih i dužih tekstova o muzici

Predviđen broj sati: 30 sati u semestru

Samostalan rad studenta: 30 sati u semestru

2. Svrha i cilj predmeta

Upoznavanje s teorijskim osnovama muzičke publicistike i savladavanje tehnika pisanja tekstova o muzici različitog karaktera i obima. Uspješna javna prezentacija tekstova o muzici.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Muzička publicistika (2). Opšta i specifična područja muzičke publicistike (2). Muzički tekst/tekst o muzici kao predmet umjetničkog/naučnog interesa (2). Muzički život/muzička praksa kao predmet muzičkog teksta (2). Stručni i naučni tekst o muzici (2). Vrste tekstova o muzici (2). Oblikovanje tekstova o muzici: muzička kritika (2), muzički esej (4), stručni tekst (4), idejni projekt (4), naučni tekst (4).

5. Način izvođenja nastave

Ciklusi predavanja, diskusije, praktični rad, individualne i grupne konsultacije.

6. Način provjere znanja

Izrada i prezentacija jedne vrste teksta o muzici i naučnog/umjetničkog projekta željenog istraživanja u okviru predmeta metodologija naučnog/umjetničkog istraživanja, glavnog predmeta zanimanja i istraživačkog projekta.

7. Literatura

Čavlović, Ivan, Uvod u muzikologiju i metodologija naučno-istraživačkog rada, Sarajevo: Muzička akademija, 2004. Izabrana djela iz Literature u navedenoj knjizi; Derrida, Jacques, Pisanje i razlike, Sarajevo/Zagreb, 2007; Eko, Umberto, Kako se piše diplomski rad (s italijanskog prevela Mirjana Đukić-Vlahović), Beograd: Narodna knjiga/Alfa, 2000; Kuba, Li-Koking, Džon, Metodologija izrade naučnog teksta. Kako se piše u društvenim naukama, (prijevod s engleskog: Mirjana Kuljak), Podgorica: CID, 2003; Radice, Mark A., Irvin's writing about music, Portland: Amadeus press, 1999;

Naziv predmeta	Analiza i kritička interpretacija
Odgovorni nastavnik	Prof. dr. Ivan Čavlović

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC11

Broj ECTS: 5

Status predmeta: Obavezni predmet struke

Matični odsjek predmeta: Odsjek za muzičku teoriju i pedagogiju

Preduslov za polaganje završnog ispita: Uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izrada analize odabranog muzičkog djela

Predviđen broj sati: 30

Samostalan rad studenta: 30

2. Svrha i cilj predmeta

Savladavanje analitičkih metoda kroz analizu notnog teksta, pisanog teksta, kritičku interpretaciju analitičkih podataka i verbalizaciju dobijenih analitičkih rezultata.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Analiza kao opšta naučna metoda (2). Analiza i muzikologija (2). Analiza i teorija muzike (2). Analitičke metode: historijski aspekti (2). Analitičke metode: kritički aspekti (2). Analitičke metode: interpretativno-stvaralački aspekti (2). Analiza muzičkog/pisanog djela: tehnički nivo (4), verbalizacija analitičkih podataka (4), kritička interpretacija analitičkih podataka (4). Analiza izabranih muzičkih/pisanih djela i aplikacija znanja o analitičkim metodama i kritičkoj interpretaciji (6).

5. Način izvođenja nastave

Ciklusi predavanja, praktični analitički rad, analitičke diskusije, individualne i grupne konsultacije.

6. Način provjere znanja

Izrada i prezentacija najmanje jedne analize izabranog muzičkog/pisanog djela.

7. Literatura

Adorno, Theodor W, Problemi muzičke analize, u: Zvuk (prijevod: dr. Nikša Gligo), 1989, 3: 29-40; Čavlović, Ivan, Muzički oblici, Univerzitet u Sarajevu, 1999; Dahlhaus, Carl, Analyse und Werturteil, Mainz, 1970; Despić, Dejan, Muzički stilovi, Srpsko Sarajevo: Zavod za udžbenike, 2004; Eggebrecht, Hans H., Zur Methode der musikalischen Analyse, u: Sinn und Gehalt. Aufsätze zur Theorie und Aestetik der Musik, Wilhelmshaven, 1979: 4-42 (prijevod: dr. Nikša Gligo, u: *Muzika*, III/4(12), 1999: 25–45); Gadamer, Hans Georg, Istina i metoda, (preveo: Kasim Prohić), Sarajevo: Veselin Masleša, 1978; Leichtentritt, Hugo, Musikalische Formenlehre, 1952; Novak, Jelena, Divlja analiza. Formalistička, strukturalistička, poststrukturalistička razmatranja muzike, Beograd: SKC, 2004; Peričić, V., Skovran, D., Nauka o muzičkim oblicima, Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1966; Popović, Berislav, Muzička forma ili smisao u muzici, Beograd: Clio, 1998; Stefanija, Leon, Metode analize glazbe, Zagreb: HMD, 2008.

Naziv predmeta	Savremene teorije o muzici
Odgovorni nastavnik	Akademik Nikša Gligo

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC12

Broj ECTS: 5

Status predmeta: Obavezni predmet struke

Matični odsjek predmeta: Odsjek za muzikologiju i etnomuzikologiju

Preduslov za polaganje završnog ispita: Uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izrada seminarskog rada

Predviđen broj sati: 30

Samostalan rad studenta: 30

2. Svrha i cilj predmeta

Dobijanje i usvajanje znanja o teorijama o muzici iz 20. i 21. stoljeća.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Muzika i teorija (4). Teorija muzike kao elementarno i opšte znanje o muzici (4). Pregled teorija o muzici: fenomenološka, strukturalistička, semiotičko-semiološka, estetičko-filozofska, nova američka muzikologija, poststrukturalistička, specijalni etnomuzikološki teorijski pregledi, pedagoško-muzički teorijski pregledi, kompozitorske teorije muzike, teorije muzičkog izvođaštva (22).

5. Način izvođenja nastave

Ciklusi predavanja, esejistička obrada odabrane literature, diskusije, individualne i grupne konsultacije.

6. Način provjere znanja

Prezentacija jedne od savremenih teorija o muzici u pisanom obliku.

7. Literatura

Berg, Alban, *Glaube, Hoffnung und Liebe*, Leipzig: Reclam, 1981; Boulez, Pierre, *Penser la musique aujourd'hui*, Paris: Gonthier, 1963; Boulez, Pierre, *Relevés d'apprenti*, Paris: 1966; Brauner, Rudolph Franz, *Musiktheorie im 20. Jahrhundert*, Wien: Prugg Verlag, 1976; Dahlhaus, Carl, *Schönberg und andere*, Mainz: Schott, 1976; Gligo, Nikša, *Problemi Nove glazbe 20. stoljeća*, Zagreb: MIC KDZ, 1987; Messiaen, Olivier, *Technique de mon langage musicale*, Paris: Leduc, 1944; Schönberg, Arnold, *Style and Idea*, London: Faber, 1975; Stephan, Rudolf, *Vom musikalischen Denken, zur Kunst Anderer, Aktuelles*, Bd. 2, Köln: DuMont, 1964; Stockhausen, Karlheinz, *Texte zur elektronischen und instrumentalen Musik*, Bd. 1, Köln: DuMont, 1963; Stockhausen, Karlheinz, *Texte zur Musik 1063-1970*, Bd. 3, Köln: DuMont, 1971; Webern, Anton, *Der Weg zur neuen Musik*, Wien: Universal Edition, 1960.

Navedena literatura je za oblast kompozitorskih teorija muzike. Za ostale oblasti literaturu predlaže predavač.

IZBORNI PREDMETI

Naziv predmeta	Istraživanja naučne/umjetničke muzičke prakse (IN/UMP) 1, 2, 3
Odgovorni nastavnik	Po prijedlogu Vijeća III. Ciklusa studija
Napomena	Predmeti su obavezni izborni

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC13 (14,15)

Broj ECTS: 5

Status predmeta: Izborni predmeti

Matični odsjek predmeta: Svi odsjeci

Preduslov za polaganje završnog ispita: Uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izrada seminarskog rada

Predviđen broj sati: 30; 30; 30

Samostalan rad studenta: 30; 30; 30

2. Svrha i cilj predmeta

Sticanje istraživačkih znanja i sposobnosti kroz istraživanja naučne/umjetničke muzičke prakse (IN/UMP).

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Sadržaj predmeta se oblikuje tako da razvija teorijske/praktične vještine i stručnost u okvirima naučnog/umjetničkog profesionalnog obrazovanja kroz aktivno učešće studenata na grupnim seminarima svih studenata III. Ciklusa, kritičke diskusije, pisanje radova, usmene prezentacije isl., a s ciljem komentiranja u stručnim diskusijama i u procesima argumentiranog dijaloga. Sadržajne oblasti mogu biti sljedeće: istorija izvođaštva, metodika glavnog predmeta, psihološki, estetički, pedagoški, tehnički, interpretacijski idr. aspekti umjetničkog istraživanja isl. Za teorijske odsjeke izborne oblasti/aktivnosti su: etno/muzikološki, teorijski, kognitivni, psihološki, antropološki, arhivsko-bibliotečki, fenomenološko-strukturalistički, semiotičko-semiološki, estetičko-filozofski, poetičko-stilistički, popularni, religijski idr. aspekti naučnog, tj. etno/muzikološkog, teorijskog i pedagoškog istraživanja.

5. Način izvođenja nastave

Izborni predmeti se organiziraju kao naučne/umjetničke radionice vezane za pojedine aspekte naučnog/umjetničkog istraživanja, u obliku sastanaka studenata doktorskih studija, mentora i profesora, na kojima se planski diskutuje o problematici naučnog/umjetničkog istraživanja u vezi s projektom doktorske teze ili slobodno predloženih/izabраниh tema.

6. Način provjere znanja

Studenti su dužni napisati kraći izvještaj (cca 600 riječi) o programu kojega pripremaju na glavnom predmetu zanimanja ili o slobodno izabranoj temi u skladu s tematikom sastanka, i predstaviti protokol vlastitog istraživanja, naučnog rada/vježbanja/komponovanja izabrane teme/koncertnog programa i kompozicijskih oblika.

7. Literatura

Literaturu preporučuje predavač ovisno o sadržaju predavanja.

UMJETNIČKO-ISTRAŽIVAČKI PROJEKT/DISERTACIJA

Naziv predmeta	Umjetnički istraživački projekt/Disertacija
Odgovorni nastavnik	Mentor glavnog predmeta zanimanja

1. Specifikacija predmeta

Šifra predmeta: MADOC16

Broj ECTS: 2, 4, 6, 6, 8, 8

Status predmeta: Umjetnički istraživački projekt/Disertacija

Matični odsjek predmeta: Svi odsjeci

Preduslov za polaganje završnog ispita: Uredno pohađanje nastave, aktivno učestvovanje u diskusijama, izvještaji, provjere i odobrenje projekta

Samostalan rad studenta: 30, 60, 90, 90, 120, 120 (po semestru)

2. Svrha i cilj predmeta

III. Ciklus studija kroz izradu umjetničko-istraživačkog projekta/disertacije daje visoko obrazovanim naučnicima/muzičarima duboko razumijevanje i napredak na polju muzičke nauke/umjetnosti u istraživačkom, tj. analitičkom, deskriptivnom i stvaralačkom prilazu muzičkoj stvarnosti u konceptualnom, empirijskom, eksperimentalnom i naučnom smislu.

3. Očekivani ishodi

V. pogl. 2. 8. Elaborata

4. Sadržaj predmeta

Sadržaj istraživanja predlaže se na prijemnom ispitu u vidu željenog projekta istraživanja, kontrolira i odobrava tokom prva tri semestra i u vidu završenog umjetničkog i pisanog projekta brani na kraju šestog semestra.

Originalno studentsko istraživanje vodi mentor i komentor (na umjetničkim odsjecima). Sadržaj i program istraživanja vezan je za htijenje studenta-istraživača, potrebu muzičke/muzikološke prakse, izbor kadrova koji opslužuju studij i istraživačku infrastrukturu. Program kurikuluma pomaže studentu da razvije sposobnost razmišljanja i djelovanja kroz neistražene oblasti sa samopouzdanjem, domišljatošću, fleksibilnošću i ustrajnošću kako bi dostigao vlastito, jedinstveno, temeljito i sistematsko razumijevanje oblasti koju je izabrao za istraživanje.

Mentor (i komentor) podstiče samopouzdanje, sugerira nove resurse, izaziva fleksibilno razmišljanje i nudi ohrabrenje.

6. Način provjere znanja

Izveštaji, provjere, završni ispit u vidu disertacije/umjetničkog projekta.

7. Literatura

Literaturu preporučuje mentor ovisno o sadržaju naučnog/umjetničkog projekta.

PRILOG 3

NOSITELJI III. CIKLUSA STUDIJA

Red. prof. spec. Rešad ARNAUTOVIĆ

Rođen je 18. 08. 1951. godine u Tuzli gdje završava Osnovnu školu, školu za Osnovnu muzičko obrazovanje, klavirski odsjek, kao i Srednju muzičku školu. Godine 1974. završava Teoretsko-pedagoški odsjek i studij dirigovanja na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Postdiplomski studij iz dirigovanja završava 1979. u klasi prof. Teodora Romanića. Karijeru muzičkog pedagoga i dirigenta započinje 1974. godine u Srednjoj muzičkoj školi u Sarajevu, sa ženskim horom, a potom i nastupima s orkestrom Sarajevske filharmonije. Za redovnog profesora na Muzičkoj akademiji izabran je 1994. godine za oblast Dirigovanje. Od 2006. godine vodi studij horskog dirigovanja na Odsjeku za dirigovanje Muzičke akademije u Sarajevu.

S vokalno-instrumentalnim ansamblima Muzičke akademije izveo je *Requiem* L. Cherubinija, *Gloria*, *Credo* i *Beatus vir* A. Vivaldija, *Missu criolu* A. Ramireza, *Malu svečanu misu* G. Rossinija, *Simfoniju Orijenta* J. Slavenskog, *Misu* G. dur F. Schuberta, *Magnificat* J. S. Bacha, *Didonu* i *Eneja* i *Kinga Arthura* H. Purcella.

Vodio je dječji hor RTSA, hor „Slobodan Princip Seljo“ - Sarajevo, Famos – Hrasnica, „Džemal Bijedić i „Abrašević“ Mostar, Gradski mješoviti hor – Goražde, hor „Vaso Miskin Crni“ Sarajevo, a najzapaženije rezultate ostvario je sa ženskim horom KUD „Miljenko Cvitković“, ženskim ansamblom „Preporod“ i akademskim ženskim horom „Gaudeamus“ s kojim je imao preko 180 nastupa. S nekim od tih ansambala gostovao je širom BiH, bivše Jugoslavije i svijeta (Slovenija, Hrvatska, Makedonija, Grčka, Turska, Češka, Italija, Švicarska, Njemačka, Švedska, Norveška, Maroko...). Literatura koju izvodi R. Arnautović je standardna horska muzika svjetskih kompozitora i djela bih. kompozitora. Dirigovao je orkestrom Sarajevske filharmonije, Simfonijskim orkestrom RTSA i Kamernim orkestrom RTVBiH, te bio čest gost Simfonijskog orkestra Mostar.

Njegove obrade bih. pjesama pod njegovom dirigentskom palicom interpretirala je čuvena sopranistica Barbara Hendrix. Kao dirigent nastupao je na brojnim domaćim i međunarodnim muzičkim manifestacijama. Sve značajnije izvedbe prof. mr. R. Arnautovića snimljene su na kompaktne diskove.

Bio je predsjednik Muzičke omladine Sarajevo (1995–2003), član je udruženja Muzičkih umjetnika i Muzičkih pedagoga BiH od 1974. godine. Dobitnik je visokih priznanja Ministarstva obrazovanja, nauke i kulture FBiH i posebnog priznanja Ministarstva za kulturu i sport Kantona Sarajevo za doprinos u razvoju muzičke kulture BiH (1997).

Red. prof. mr. Anđelka BEGO-ŠIMUNIĆ

Rođena je 23. 10. 1941. godine u Sarajevu, gdje se i školovala. Nakon završene Gimnazije i Srednje muzičke škole (smjer klavir), 1960. godine upisuje studij kompozicije na Odsjeku za kompoziciju i dirigovanje Muzičke akademije u Sarajevu u klasi red. prof. Ivana Brkanovića. Studij drugog stupnja s glavnim predmetom

Kompozicija završava 1967. god. u klasi red. prof. Miroslava Špilera, a studij trećeg stupnja, također s glavnim predmetom Kompozicija, završava 1973. godine u istoj klasi.

Djelovala je kao profesorica teorijskih predmeta (Harmonija, Kontrapunkt, Solfeggio i Teorija muzike) na Srednjoj muzičkoj školi u Sarajevu od 1969. do 1975. godine, kada preuzima mjesto asistentice u stalnom radnom odnosu na sarajevskoj Muzičkoj akademiji u okviru predmeta Kompozicija, Orkestracija i Osnovi kompozicije i orkestracije. Godine 1985. izabrana je u zvanje docenta, 1994. u zvanje vanrednog profesora, a 2001. godine u zvanje redovnog profesora za iste predmete.

Obavljala je dužnost prodekana za nastavu u razdoblju od 1987. do 1991. godine. Osim toga, od 1978. do 1988. godine bila je članom uredništva muzičkog časopisa *Zvuk*. Od 1986. do 1992. bila je predsjednik Udruženja kompozitora Bosne i Hercegovine i jedan od glavnih organizatora festivala Dani muzičkog stvaralaštva BiH. Povodom 50 godina rada Muzičke akademije u Sarajevu, dobila je *Zlatnu plaketu* za izuzetan doprinos razvoju Muzičke akademije, muzičke umjetnosti, nauke i pedagogije u Bosni i Hercegovini.

Mr. Anđelka Bego Šimunić ima iza sebe bogat i raznovrstan umjetnički opus, koji broji preko 50 kompozicija iz različitih oblasti muzičkog stvaralaštva: 14 kompozicija za solističke instrumente, 20 kompozicija za kamerne sastave, ciklus kompozicija za različite sastave pod naslovom *Premeditacije*, 9 simfonijskih djela i djela za solo instrumente i orkestar. Djela su joj izvođena u BiH i inostranstvu (Hrvatska, Makedonija, Rusija, Holandija, Italija, Švicarska, Francuska, Vatikan).

Selektivna lista kompozicija: *Koncertno predstavljanje* u tri dijela za klavir, *Largo con allegro* za trubu in B, *Stavak* za violončelo solo, *Sonatina in Es* za klavir, *Ad perpetuam memoriam* - 11 preludija za klavir, *Refleksije* za klavir četveroručno; *Sonatni stav* za fagot i klavir, *Balade o pjesniku* – ciklus pjesama za mezzosopran i klavir, *Zov* za klarinet i klavir, *Uzmorje* za violinu i violu, *Trio* za flautu, violinu i klavir, *In tempore* – kompozicija za dvije violine i klavir, *Muzičke slike inspirirane djelima Edvarda Muncha* za flautu, obou i fagot, Tri gudačka kvarteta, *Movement* za flautu, klarinet, čembalo i gudački kvartet, *Jednostavna kompozicija* za četiri trube in B i udaraljke, *Impresije* za violončelo, klavir, ksilofon, vibrafon i četiri timpana; *Premeditacije br. 1, br. 2, br. 7 i br. 8* za gudački orkestar, *Premeditacija br. 5* za violu i klavir, *Premeditacije br. 3 i br. 6* za violu, violončelo i klavir, *Premeditacija br. 9* za gudački kvartet, *Premeditacija br. 4* za veliki simfonijski orkestar, *Allegretto scherzoso* za simfonijski orkestar, *Simfonija br. I* za veliki simfonijski orkestar, *Koncert* za klavir i veliki simfonijski orkestar, *Koncertni stav* za veliki simfonijski orkestar, *Ponoćne pjesme* za mezzo-sopran i orkestar, *Epizode* za veliki simfonijski orkestar.

Red. prof. dr. Ivan ČAVLOVIĆ

Rođen je u Sanskom Mostu 1949. Po završetku Gimnazije studirao je na Pedagoškoj akademiji u Puli gdje je diplomirao 1972. na Odsjeku za muzički odgoj. Na Muzičkoj akademiji u Sarajevu diplomirao je na Odsjeku za muzičku teoriju i pedagogiju 1977. Godine 1979. završio je i dvogodišnji studij klavira u klasi prof. Matusje Blum. Postdiplomski studij završio na Muzičkoj akademiji u Sarajevu 1983, a stepen doktora muzičkih nauka stekao 1991. odbranom doktorske disertacije pod naslovom „Kompoziciono-tehničke i stilske karakteristike stvaralačkog opusa Vlade S. Miloševića“ (mentor dr. Nikša Gligo, red. prof. Muzičke akademije u Zagrebu).

Radi kao profesor muzičko-teorijskih i muzikoloških predmeta na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Glavne oblasti njegova istraživačkog rada su muzički oblici, analiza muzičkog djela, historija muzike u BiH, metodologija muzikološkog istraživanja i muzička publicistika. Do sada je vodio i uspješno doveo do kraja studija tri doktoranda, devet magistranata i brojne diplomante na Odsjeku za muzičku teoriju i pedagogiju i Odsjeku za muzikologiju i etnomuzikologiju. Od 1997. do 2007. bio je glavni i odgovorni urednik časopisa *Muzika*, od 1997. do 2006. predsjednik Muzikološkog društva FBiH i jedan od organizatora Međunarodnog simpozija „Muzika u društvu“. Bavi se istraživačkim radom u teorijskim muzičkim oblastima, historiji muzike u BiH, muzičkom publicistikom i kritikom. Do sada je objavio tri knjige i brojne naučne i stručne radove iz raznih oblasti historijske i sistematske muzikologije. Objavljivao je radove u domaćim i stranim časopisima i izlagao je na međunarodnim simpozijima u Beogradu (1989), Budimpešti (2000) i Zagrebu (2007), a redovan je učesnik domaćeg Međunarodnog simpozija „Muzika u društvu“. Držao je predavanja iz oblasti historije muzike u BiH na odsjeku za muzikologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani (2007).

Bavi se komponovanjem muzike za pozorište i televiziju. Komponovao je muziku za dramske predstave i operu atrakcijâ “Srebreničanke”.

U nekoliko mandata bio je prodekan za nastavu, a od 2007. je na poziciji dekana Muzičke akademije u Sarajevu.

Red. prof. Dunja DIMITRIJEVIĆ

Rođena je u Sarajevu 1945. godine gdje je stekla kompletno opšte i muzičko obrazovanje. Diplomirala je u klasi renomiranog profesora Mariana Feller 1972. godine, a magistrirala 1976. u klasi pijanistice i profesorice Zlate Feller. Godine 1976. izabrana je u zvanje asistenta na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Danas djeluje na istoj Akademiji u zvanju redovnog profesora za predmete Klavir glavni predmet i Metodika klavira s praktikumom. Dugogodišnja je šefica Odsjeka za klavir na Muzičkoj akademiji u Sarajevu.

Stručna komisija je ocijenila da Dunja Dimitrijević pokazuje visoki nivo umjetničkog i pedagoškog, kvantitativnog i kvalitativnog opusa. Koncertni repertoar

se kreće u širokom rasponu od baroka, preko klasike i romantike do savremenog stvaralaštva, a posebnu pažnju posvećuje djelima bih. kompozitora. Niz afirmativnih kritika ukazuju na sugestivno, virtuosno interpretiranje koje se odlikuje lijepim tonom, sigurnom memorijom i muzikalnom frazom. Jedina je bih. pijanistica koja je snimila LP ploču za gramofonsku kuću „Jugoton“ – Zagreb (sada Croatia Records).

Dunja Dimitrijević je svojim dugogodišnjim pedagoškim radom dala izuzetan doprinos na podizanju nastavnog i umjetničkog kadra. U njenoj klasi je diplomiralo 25 studenata klavira koji danas djeluju kao profesori na muzičkim školama i muzičkim akademijama u BiH i šire.

Red. prof. Paša GACKIĆ

Paša Gackić je rođena 1947. u Sarajevu. Srednju muzičku školu Solo pjevanje i Teoretsko-pedagoški odsjek završila je u Sarajevu (1968). Iste godine upisuje i odsjek Solo pjevanja na Muzičkoj akademiji u Sarajevu u klasi prof. Brune Špiler. Diplomira 1973. Kao stipendistica Republičke zajednice za kulturu upisuje u istoj klasi postdiplomski studij Koncertni i Operski smjer i postdiplomira s ocjenom deset (1977).

U periodu od 1974. do 1979. radila je kao asistent kod prof. Brune Špiler, a od 1990. birana je u zvanje docenta i od 1997. u zvanje vanrednog profesora. Od 2003. djeluje kao redovni profesor na Odsjeku za solo pjevanje Muzičke akademije u Sarajevu za predmete Solo pjevanje, Metodika solo pjevanja i Osnovi vokalne tehnike.

Umjetnička djelatnost prof. Paše Gackić počinje još za vrijeme njena studija na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Nastupala je na sceni Sarajevske opere u ulogama Micaele u operi *Carmen* G. Bizeta, Mimi u operi *La Boheme*, Cho-Cho-San u operi *Madamme Butterfly* i Liù u operi *Turandot* G. Puccinija, zatim u ulozi Grofice u operi *Figarova ženidba* W. A. Mozarta, Leonore iz *Trubadura* G. Verdija, Mačak iz opere *Mačak u čizmama* Traileskua, Mařenka iz opere *Prodana nevjesta* B. Smetane i ulozu Đule iz *Ere s onoga svijeta* J. Gotovca. Pored opernih uloga Paša Gackić ima i bogat repertoar koncertantne pjevačke literature u solo pjesmama Brahmsa, Berlioza, Debussyja, Dvořaka, Bjelinskog, Lajovica, Prebande, Špilera, Magdića, Komadine idr.

Bila je članica ansambla za novu muziku MOMUS s kojim je izvodila pjevačku literaturu bih. kompozitora. Nastupala je širom bivše Jugoslavije, zatim u Češkoj, Austriji i Maroku.

Diplomirani studenti Paše Gackić danas su nositelji repertoara Sarajevske opere, ali i nekih evropskih opernih kuća.

Akademik Nikša GLIGO

Akademik Nikša Gligo rođen je 1946. u Splitu, gdje je maturirao Klasičnu gimnaziju i Glazbenu školu. Godine 1969. diplomirao je komparativnu književnost i engleski jezik, 1973. muzikologiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Ljubljani. Godine 1981. magistrira na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, a 1983. doktorira na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Usavršavao se u Kölnu, Salzburgu, Berlinu i Freiburgu.

Od 1969. do 1986. bio je upravitelj Muzičkog salona Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu, a od 1986. izabran je za docenta na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu. U trajno zvanje redovnog profesora izabran je 2003. Gostujući je profesor u Freiburgu i Sarajevu, a predaje na poslijediplomskom studiju Filozofskog fakulteta u Rijeci i Varaždinu.

Član je Hrvatskog muzikološkog društva, Hrvatskog društva skladatelja, Međunarodnog udruženja za semiotičke studije i Muzikološkog društva FBiH u Sarajevu. Bio je član uredništva časopisa *Arti musices* (Zagreb), *IRASM-a* (Zagreb), *Muzike* (Sarajevo), *MusikTexte* (Köln). Godine 2006. izabran je za redovnog člana HAZU.

Objavio je preko stotinu znanstvenih i stručnih tekstova na hrvatskom, njemačkom, engleskom i francuskom jeziku u Hrvatskoj i inozemstvu. Autor je pet knjiga i prevoditelj četiriju. Laureat je brojnih nagrada i priznanja: nagrade *Josip Andreis* Društva skladatelja Hrvatske, Ordena viteza u redu umjetnosti i književnosti francuskog Ministarstva kulture, hrvatske diskografske nagrade *Porin*, nagrade *Josip Juraj Strossmayer* HAZU itd.

Osnovna područja Gligovih znanstvenih interesa jesu muzika 20. stoljeća, muzička terminologija i semiotika/semiografija muzike.

Red. prof. Boris KRALJEVIĆ

Boris Kraljević (Herceg-Novi, 13. VI 1966) završio je Srednju muzičku školu u klasi prof. Nede Stanković u Sarajevu (1985). Studij klavira započinje na Muzičkoj akademiji u Titogradu (Podgorica), u klasama profesora Konstantina Boginoa i Vjeceslava Gabrijelova. Poslije završene druge godine studija 1987. upisuje se na Državni konzervatorij "Čajkovski" u Moskvi, gdje je u klasi prof. Lava Naumova 1993. diplomirao, a zatim 1995. i magistrirao s najvišim ocjenama i tako stekao akademsko zvanje magistra umjetnosti.

Već kao učenik Srednje škole skrenuo je pažnju javnim predstavljanjima kao solista (klavir četveroručno) i član dua za dva klavira (Priština, 1984). Takođe kao srednjoškolac u maju 1984. dva puta je bio gost na koncertima orkestra Sarajevske filharmonije, tumačeći solističke dionice, prvo u Beethovenovom Koncertu za klavir i orkestar br. 2, B dur (1984), a zatim i u Koncertu za klavir i orkestar br. 5, Es-dur (1985). Godine 1984. učestvovao je na Prvom međunarodnom festivalu mladih

muzičara u Münchenu. Kao učenik Srednje škole bio je dobitnik više nagrada na republičkim, saveznim i međunarodnim takmičenjima.

Tokom studija na Muzičkoj akademiji u Podgorici bio je gost Simfonijskog orkestra u Mostaru (1989), kada je izveo Beethovenov Koncert za klavir i orkestar br. 5, Es dur, a kao gost orkestra Makedonske filharmonije (1987) tumačio je solističku dionicu u *Rapsodiji* za klavir, trombon i gudače crnogorskog kompozitora Borislava Tamindžića. Kao gost Kamernog ansambla RTV Crne Gore dva puta je tumačio solističku dionicu u Mozartovom Koncertu za klavir i orkestar, KV 466, d mol (1988. i 1990). Njegov najveći uspjeh tokom studija na Muzičkoj akademiji bila je apsolutna prva nagrada dobijena na Saveznom takmičenju studenata muzičkih akademija Jugoslavije u Dubrovniku 1987. Iste godine, kao najboljem studentu Muzičke akademije u školskoj 1986/87. godini dodijeljena mu je studentska nagrada *19. Decembar*.

Nakon studija u Moskvi, mr. Boris Kraljević vratio se domaćoj muzičkoj sceni. Gostujući profesor je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu (od 1995), Muzičkoj akademiji u Sarajevu (od 2005) i Nanyang Academy of Fine Arts u Singapuru (od 2006). Nastupa na koncertnim podijima mnogih evropskih i azijskih zemalja. Snimio je dva kompakt diska s umjetničkom muzikom.

Red prof. Jevgenij KSAVERJEV

Prof. Jevgenij Ksaverjev (Yevgeny Xaviereff) je rođen 1947. u Tbilisiju, Gruzija. Diplomirao je violončelo (1970) u klasama Mstislava Rostropoviča i Natalije Gudman, a magistrirao (1975) u klasi Galine Kozolupove na Moskovskom konzervatoriju. Od 1970. do 1997. živio je u Bjelorusiji, gdje je djelovao kao profesor violončela i šef Katedre za violončelo na Bjeloruskoj Muzičkoj akademiji. Djelovao je i kao solist Bjeloruske filharmonije. Rješenjem Državnog ministarstva Rusije za visokoškolsko obrazovanje (17. VI 1993) dodijeljen mu je naučni stepen doktora, profesora katedre viole, violončela i kontrabasa.

Od 1997. živi u Sarajevu gdje radi kao profesor violončela i voditelj ansambala na Muzičkoj akademiji.

Koncertirao je u brojnim evropskim zemljama i na Bliskom Istoku. Snimio je više nosača zvuka sa značajnim djelima svjetske violončelističke literature. Nosače zvukova je snimao u Rusiji, Bjelorusiji, Velikoj Britaniji, Francuskoj, Njemačkoj, Hrvatskoj, Srbiji, BiH i Crnoj Gori.

Prof. Jevgenij Ksaverjev je za vrlo kratko vrijeme uspio obnoviti studij violončela na Muzičkoj akademiji u Sarajevu, i sasvim sigurno je rodonačelnik jedne nove violončelističke škole u BiH. Odgojio je preko 40 studenata od kojih su mnogi laureati na violončelističkim takmičenjima u zemljama bivše Jugoslavije i u svijetu. Kontinuirano vodi majstorske tečajeve i radionice violončela i kamernе muzike širom Evrope i Bliskog Istoka. Član je žirija nekoliko uglednih violončelističkih takmičenja.

Za uspješan rad dobio je Nagradu za najuspješnijeg profesora Muzičke akademije u Sarajevu u 2007. godini.

Vanr. prof. dr. Grozdana MAROŠEVIĆ

Vanr. prof. Grozdana Marošević rođena je u Zagrebu 1955. Završila je Gimnaziju i Srednju glazbenu školu u Zagrebu, diplomirala studij muzikologije i muzičke publicistike 1979. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Magistrirala je 1981. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a doktorirala 1993. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu iz oblasti etnomuzikologije.

Od 1979. zaposlena je u Institutu za etnologiju i folkloristiku, a od 1996. predaje na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu. Članica je uredništva časopisa *Arti musices* (Zagreb), recenzent znanstvenih knjiga, zbornika i radova za hrvatske časopise *Narodna umjetnost*, *Arti musices* i *Etnološka tribina*. Takođe, članica je Hrvatskog društva folklorista, Hrvatskog etnološkog društva, Hrvatskog muzikološkog društva i Hrvatskog društva skladatelja.

Sarađuje na doktorskom studiju na Muzičkoj akademiji u Sarajevu.

Sudjeluje u brojnim projektima hrvatskog i inozemnog značaja. Rezultate istraživanja objavljuje na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, kao i u hrvatskim i inozemnim časopisima.

Red. prof. Radoslava MEDLE

Radoslava Medle je rođena 1951. u Zagrebu. Srednju muzičku školu u Sarajevu na predmetu violina završila je u klasi prof. Đina Sagrestana (1968). Diplomirala je violinu na Muzičkoj akademiji u Sarajevu (1972) u klasi prof. Đina Sagrestana. Akademski stepen magistra violine stekla je 1974. u klasi istog profesora. Studirala je engleski jezik i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Usavršavala se u Kölnu (Njemačka) u klasi prof. Igora Ozima (1980), na majstorskim kursevima u Ohridu (L. Kogan) i Herceg Novom (L. Marjanović).

Radila je kao nastavnik violine u školama za osnovno muzičko obrazovanje "Dr. Vojislav Vučković" (danas "Mladen Pozajić") u Sarajevu, u Novom Sarajevu, Ilidži i Travniku. Za asistenta na Muzičkoj akademiji u Sarajevu birana je 1974. od kada biva birana u sva akademska zvanja do redovnog profesora (2002) za predmete Violina i Viola. Za vrijeme usavršavanja u Kölnu radila je je kao samostalni nastavnik violine na Muzičkoj akademiji u Trossingenu. U toku rata (1992/95) djelovala je kao koncert majstor Sarajevske filharmonije i orkestra glazbenog društva "Napredak".

Radoslava Medle je koncertirala širom bivše Jugoslavije i Evrope (Rusija, Češka, Rumunija, Njemačka, Portugal). Na njenom repertoaru nalazila su se značajna djela barokne (Bach, Vivaldi, Tartini, Corelli, Vitali idr.), klasičke (Mozart, Beethoven) i romantičke literature (Bruch, Brahms, Schubert, Schumann, Mendelssohn, Franck idr.), zatim i djela kompozitora 20. stoljeća (Bartók, Bloch, Sibelius idr.) i, posebno, djela savremenih bih. kompozitora (Milošević, Špiler, Smailović, Prebanda, Magdić idr.).

Red. prof. dr. Svanibor PETTAN

Diplomirao je 1983. u Zagrebu, magistrirao 1988. u Ljubljani i doktorirao 1992. u Baltimoru. Terenska istraživanja provodio je u Africi, Australiji, Sjevernoj Americi i Europi (naročito Hrvatska, Kosovo, Norveška i Slovenija). Teme koje obrađuje obuhvaćaju između ostalih: glazbu, politiku i rat, glazbu manjina – naročito Roma, multikulturalnost, glazbe svijeta i aplikativnu etnomuzikologiju. Kao gostujući profesor djelovao je na sveučilištima Illinois, Maribor, Oslo, Pula, Washington i Zagreb, a šezdesetak gostujućih predavanja i radionica održao je na univerzitetima u raznim dijelovima svijeta (Austrija, Bosna i Hercegovina, Egipat, Finska, Grčka, Hrvatska, Irska, Japan, Makedonija, Norveška, Srbija, Šrilanka, Švedska, Tajland, Turska, Ukrajina, Velika Britanija, SAD).

Pročelnik je katedre za etnomuzikologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani, potpredsjednik je vodećeg svjetskog udruženja etnomuzikologa (ICTM) i studijske skupine Glazba i manjine, te predsjednik studijske skupine Aplikativna etnomuzikologija i Kulturnog i etnomuzikološkog društva Folk Slovenija. Član je niza uredničkih odbora (Continuum Encyclopedia of Popular Music of the World, Ethnomusicology Forum, Music and Arts in Action, Narodna umjetnost, Traditiones, The World of Music).

Izabrane objave: *Music, Politics, and War: Views from Croatia* (ur. 1998), *Music and Music Research in Croatia* (= *The World of Music* 3, ur. 1998), *Glasba in manjšine/Music and Minorities* (ur. 2001), *Kosovo Roma* (2001), *Roma muzikusok koszovóban: Kölcsonhatás és kreativitás / Roma Musicians in Kosovo: Interaction and Creativity* (2002), "Male, Female, and Beyond in Culture and Music of the Roma in Kosovo", in *Music and Gender: Perspectives from the Mediterranean*, ed. by T. Magrini (2003), "Balkan Boundaries and How to Cross Them: A Postlude" in *Balkan Popular Culture and the Ottoman Ecumene: Music, Image, and Regional Political Discourse*, ur. D. Buchanan (2007), *Applied Ethnomusicology* (= *Musicological Annual* 44/1, ur. 2007), "Europe and the Potentials of Music in Motion", in *Music in Motion: Diversity and Dialogue in Europe*, ur. B. Clausen et al. (2009).

Red. prof. Faruk Osman SIJARIĆ

Faruk Osman Sijarić rođen je 1942. godine u Mostaru. Srednju muzičku školu i Muzičku akademiju na studiju violine završio je u klasi prof. Kurta Hausera (1966). Postdiplomski studij upisuje u Ljubljani u klasi L. Pfeifera i na Državnom konzervatoriju u Moskvi. U Moskvi studira u klasama prof. Galine Barinove na Državnom konzervatoriju i prof. P. A. Bondarenka na Muzičko-pedagoškom institutu Gnesin.

U Srednjoj muzičkoj školi u Sarajevu zaposlen je 1972, a od 1974. radi na Muzičkoj akademiji u Sarajevu, najprije u zvanju asistenta pripravnika, a zatim prolazi sva akademska zvanja do redovnog profesora za kojeg je izabran 1994.

Obavljao je dužnost dekana Muzičke akademije od 1987–2003, a aktivan je i u društveno-političkom radu.

Umjetnička djelatnost Faruka Osmana Sijarića počinje još od studentskih dana, a posebno u vrijeme studija u Moskvi i nakon povratka u BiH. Repertoar djela prof. Sijarića je brojan i obuhvata sve stilske epohe, od baroka do muzike 20. stoljeća. Naročito intenzivno je izvodio djela bih. kompozitora, od kojih su neka bila posebno komponovana za njega (*Komadina*, *Bosanska svita*).

Nastupao je u svim većim gradovima bivše Jugoslavije i u Rusiji, Austriji, Bugarskoj, Češkoj, Njemačkoj idr. Brojni studenti prof. Sijarića danas djeluju u mnogim orkestrima i u muzičkim školama širom BiH i susjednih zemalja.

PRILOG 4

Troškovi studija

Ukupno sati: 1170

Nastava: 570 sati

Završni rad/Disertacija: 600 sati (samostalni rad studenta ne ulazi u budžet)

Cijena sata: 15 KM

Predmeti	Sati nastave	Cijena 15 KM po satu	
		Ukupno	Po predmetu
Glavni predmet zanimanja	360	5400 (na teorijskim odsjecima)	5400: 2=2700 (na umjetničkim odsjecima)
Obavezni predmet struke	120	1800	1800: 4=450
Izborni predmet	90	1350	1350: 3=450
Ukupno po satu i predmetu	570	8550	8550
Angažovanje gostujućih predavača (po jedan predavač u prva četiri semestra): put, smještaj, ishrana		1500 x 4= 6000	
Administracija		800	
Ukupno		15350 + 17% poreza (2606) = 17959 KM	